

Tillæg til miljøgodkendelse af husdyrbrug

i henhold til Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, nr. 1486 af 04/12/2009 med senere ændringer.

	Tillæg til godkendelse af svineproduktion på virksomheden Drammelstrupvej 10, 8400 Ebeltoft.
Virksomhedens navn:	Pederstrup Østergård I/S
Adresse:	Drammelstrupvej 10, 8400 Ebeltoft
CVR nr.:	2667 7491
CHR nr.:	108742
Matrikel nr.:	Pederstrup By, Nøddager: 7i, 3h, 4c, 4p, 4l, 5g Drammelstrup By, Tirstrup: 6h, 8c, 5c, 13, 5h
Virksomhedens ejer:	Pederstrup Østergård I/S v. Kenni Ibsen
Ansøger:	Kenni Ibsen
Konsulent:	Rikke Skyum Djursland Landboforening Føllevej 5, 8410 Rønde
Tilsynsmyndighed:	Syddjurs Kommune Natur og Miljø

18.09.2013

Journal nr.
12/17829

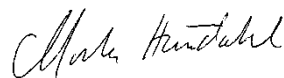
Kontaktperson
Tove Heidmann

Lundbergsvej 2
8400 Ebeltoft

Telefon 87 53 54 10
Telefax 87 53 59 95

Natur.miljoe@syddjurs.dk
www.syddjurs.dk

Syddjurs Kommune
Natur og Miljø

Klagefrist udløber
Den 16.10.2013

Søgsmålsfristen udløber
den 18.03.2014

.....
Tove Heidmann
Biolog

.....
Morten Hundahl
Afdelingschef

Indhold

1	Generelle forhold	4
1.1	Indledning.....	4
1.2	Afgørelse.....	4
1.3	Omfang	4
2.1	Årsproduktion	7
2.2	Anlæg.....	7
2.3	Udbringningsarealer	7
2.3.1	Arealanvendelse.....	7
2.4	Tilsyn, kontrol og egenkontrol.....	8
2.5	Resterende vilkår	9
3	Vurdering.....	10
3.1	Indledning.....	10
3.2	Dyrehold og fodring	10
3.3	Anlæg.....	12
3.3.1	Lugt.....	12
3.3.2	Ammoniakemission	12
3.3.3	Ammoniakpåvirkning af natur fra anlæg og marker	14
3.3.4	Fosfor og BAT	16
3.4	Udbringningsarealer	16
3.4.1	Afgræsning.....	16
3.4.2	Udbringning af husdyrgødning.....	16
3.4.3	Fredninger og fortidsminder	17
3.4.4	Ammoniakpåvirkning af natur fra arealer	17
3.4.5	Nitrat til overfladevand.....	17
3.4.6	Fosfor til overfladevand	21
3.4.7	Nitrat til grundvand	23
3.5	Transport.....	23
3.6	Bemærkninger til afgørelsen.....	24
4	Klagevejledning	25
5	Lovgrundlag	27

Bilagsliste:

- Bilag 1: Sagens parter og høringsberettigede**
- Bilag 2: Situationsplan**
- Bilag 3: Udbringningsarealer**
- Bilag 4: Naturarealer omkring ejendommen**
- Bilag 5: Natura 2000-områder**
- Bilag 6: Arealer i område med særlige drikkevandsinteresser**
- Bilag 7: Transportveje**

1 Generelle forhold

1.1 Indledning

Syddjurs Kommune har udarbejdet et tillæg til § 12 godkendelsen af 19. juni 2009 for husdyrproduktionen på adressen Drammelstrupvej 10, 8400 Ebeltoft.

Tillægget er givet med vilkår, der skal sikre, at driften af ejendommen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

Beskrivelse af det ansøgte

Syddjurs Kommune har den 4. juni 2012 modtaget en ansøgning efter § 12, stk. 3 i Husdyrgodkendelsesloven¹ om tillæg til § 12 miljøgodkendelsen af 19. juni 2009. Ansøger ønsker at nedsætte dyreholdet fra 453,2 til 404,4 dyreenheder (DE) efter pt. gældende Husdyrgødningsbekendtgørelse².

Afsætningen af husdyrgødning til Nødagervej 103 og Vedøvej 7 ophører, mens der fortsat afsættes 16,2 DE husdyrgødning til Kærbyvej 22 og 123,3 dyreenheder til Nødagervej 69. Det samlede ejede/forpagtede udbringningsareal for ejendommen stiger fra 196,5 ha til 235,3 ha, mens arealer omfattet af gylleaftaler falder fra 188,2 til 122,1 ha. Der findes en § 16 godkendelse for aftalearealet tilhørende Nødagervej 69. Det samlede udbringningsareal ændres fra 384,7 til 357,4 ha.

I den oprindelige miljøgodkendelse indgik en ny stald, der bestod af to sektioner. Kun den ene sektion af stalden er blevet opført, og der indgår derfor også en ændring af stalden i tillægget.

1.2 Afgørelse

Syddjurs Kommune meddeler hermed tillæg til miljøgodkendelse af svineproduktionen på Drammelstrupvej 10, 8400 Ebeltoft. Godkendelsen meddeles som et tillæg efter Husdyrgodkendelseslovens § 12 stk. 3. Der skal udarbejdes et tillæg, da dyrehold, stald og arealer ændres. Kun de dele af husdyrbruget, der ændres, skal indgå. Det medfører, at der tilføjes enkelte nye vilkår og nogle af de eksisterende ændres eller udgår.

1.3 Omfang

Tillægget til miljøgodkendelsen omfatter dyreholdet, anlægget og arealerne, der hører til virksomheden Pederstrup Østergård I/S, 8400 Ebeltoft. Virksomheden har CVR nr. 2667 7491 og ejes af Kenni Ibsen.

Tillægget til miljøgodkendelsen omfatter ikke andre eventuelt nødvendige godkendelser/tilladelser end de anførte.

De ejede og forpagtede arealer må ikke ændres, uden at kommunen har godkendt det. Det gælder også, hvis aftalearealerne bortfalder, udskiftes eller på anden måde ændres.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009, med senere ændringer

² Bekendtgørelse nr. 915 af 27. juni 2013, om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Udnyttelsesfrist

Udnyttelsesfristen for tillægget til miljøgodkendelsen er to år. Hvis dele af miljøgodkendelsen ikke er udnyttet ved udløbet af udnyttelsesfristen, bortfalder den ikke-udnyttede del af miljøgodkendelsen. Med udnyttet menes, at der inden fristens udløb er indgået en retligt bindende aftale med relevante håndværkere eller entreprenører om udførelse af bygge- og anlægsarbejdet, herunder et tidspunkt for udførelsen. Det er tillige en forudsætning for overholdelse af fristen, at den udnyttelse, der er påbegyndt inden fristens udløb, fortsættes og færdiggøres i et rimeligt tempo og normalt skal være afsluttet inden for et år efter fristens udløb. Et påbegyndt byggeri kan således ikke afbrydes i en længere periode og derefter genoptages.

Kontinuitetsbrud

Efter udnyttelsesfristens udløb gælder husdyrgodkendelseslovens § 33, stk. 3. Det medfører, at hvis tillægget ikke har været helt eller delvist udnyttet i tre på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste tre år med mindre andet fremgår af miljøgodkendelsen.

Høring

Udkastet af tillæg til miljøgodkendelse har været i høring hos sagens parter i perioden den 15. august til 5. september 2013. Sagens parter fremgår af bilag 1. Der indkom ikke bemærkninger i høringsperioden.

Udkastet til tillægget har med henvisning til § 56, stk. 2 i Husdyrloven ikke været i nabohøring, da tillægget kun omfatter ændringer, der vurderes ikke at være til ugunst for naboerne. Udover ændringer af udbringningsarealerne, resulterer ændringerne i en mindre stald end i den oprindelige godkendelse og færre dyr.

Retsbeskyttelse og revurdering

Ifølge reglerne i Godkendelsesbekendtgørelsen³ § 40 stk. 2 kan vilkårene til enhver tid ændres,

- hvis der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,
- hvis forureningen medfører skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse,
- hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse,
- hvis der sker væsentlige ændringer i den bedst tilgængelige teknik, således at der skabes mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger eller
- hvis der af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

³ Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug nr. 294 af 31/03/2009.

Godkendelsen skal jf. § 17 i Godkendelsesbekendtgørelsen regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år fra første godkendelse. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2017.

2 Vilkår

I miljøgodkendelsen af 19. juni 2009 er der nævnt en række vilkår, som skal overholdes. Ændringerne, der ønskes foretaget på husdyrbruget, medfører, at der også sker nogle ændringer i vilkårene.

Syddjurs Kommune meddeler tillægget på nedenstående vilkår. Virksomheden skal desuden til enhver tid overholde gældende bestemmelser i lovgivningen – også hvis de er skærpede i forhold til nedenstående.

2.1 Årsproduktion

Vilkår 7 og 9 vedrørende årsproduktion er blevet ændret i forhold til den oprindelige miljøgodkendelse.

Vilkår 7

Der er tilladelse til at drive et svinebrug med maksimalt 14.100 stk. producerede slagtesvin (30-108 kg) årligt svarende til 404,4 dyreenheder (3820 stipladser) samt 8 moderfår svarende til 1,14 dyreenheder (12 stipladser), i alt 405,6 dyreenheder efter Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Vilkår 9

Vilkåret bortfalder.

2.2 Anlæg

Fodring

Miljøgodkendelsen af 19. juni 2009 blev påklaget til Natur- og Miljøklagenævnet. I den forbindelse tilføjede Natur- og Miljøklagenævnet et vilkår 18.1 vedrørende foderkorrektion, hvor foderet maksimalt må indeholde 150 g råprotein pr. foderenhed ved fodring med 2,79 foderenheder pr. kg tilvækst og 4,35 g total fosfor pr. foderenhed.

I forbindelse med tillægget skal ammoniakemissionen fra det samlede staldanlæg holdes under 5.839 kg kvælstof/år, hvor det i klagenævnsafgørelsen var 6.283 kg kvælstof/år.

På baggrund af ovenstående erstattes vilkår 18 og 18.1 i den eksisterende § 12 godkendelse af et nyt vilkår 18. Foderkorrektionerne i forhold til kvælstof og fosfor indgår i beregningerne af maksimal total mængde kvælstof og fosfor ab dyr (se beregningerne i vurderingen).

Vilkår 18

Den totale mængde kvælstof ab dyr pr. år skal være mindre end 41.031 kg pr. år og den totale mængde fosfor ab dyr pr. år skal være mindre end 7.332 kg pr. år.

2.3 Udbringningsarealer

2.3.1 Arealanvendelse

Vilkårene 68-70 og 73 vedrørende arealer i den oprindelige miljøgodkendelse er ændret i dette tillæg.

Vilkår 68

Der må udbringes husdyrgødning på de arealer, der er vist i bilag 3.

Vilkår 69

Der skal foreligge dokumentation for, at 12.208 kg kvælstof og 2.531 kg fosfor i svinegylle svarende til 139,5 dyreenheder fraføres og udspreddes på aftalearealer (se tabel nedenfor).

Vilkår 70

Der må kun ske udspredding på de aftalearealer, der er angivet i ansøgningen (se bilag 3) samt i henhold til gældende regler.

Vilkår 72

Der må afsættes følgende til aftalearealerne, der er vist i tabellen nedenfor:

Bedrift	Areal nr., jf. bilag 3	Samlet mængde husdyrgødning		
		DE	Kg kvælstof	Kg fosfor
Kærbyvej 22, 8560 Kolind	g3 (13,3 ha)	16,2	1.418	294
Nødagervej 69, 8560 Kolind	1-0, 2-0, 3-0, 5-0, 6-0, 7-0, 8-0, 9-0, 10-0, 15-0, 1-3, 1,2 (108,7 ha)	123,3	10.790	2.237
I alt	(122,1 ha)	139,5	12.208	2.531

Vilkår 73

Vilkåret bortfalder, da det er dækket af anden lovgivning.

3.4.3 Fosfor

Vilkår 85 og 86 i den oprindelige miljøgodkendelse slettes og erstattes af vilkår 18.

2.4 Tilsyn, kontrol og egenkontrol

Vilkåret 95 c og 95 f vedrørende tilsyn, kontrol og egenkontrol i den oprindelige miljøgodkendelse er blevet ændret.

Vilkår 85 c

Der skal føres en logbog eller en produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:

- Antal producerede dyr
- Gennemsnitlige vægtintervaller
- Foderforbrug pr kg tilvækst
- Det gennemsnitlige indhold af råprotein pr. FEsv i foderblandingerne.
- Det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FEsv i foderblandingerne

- På baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger skal kvælstof og fosfor ab dyr beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder. Perioden skal svare til den periode, som gælder for beregning af type 2-korrektionsfaktoren i gødningsregnskabet. Første periode skal derfor ligge indenfor intervallet 15. september 2013 til 15. februar 2015.

Vilkår 95 f slettes og erstattes af vilkår 69

2.5 Resterende vilkår

De resterende vilkår i miljøgodkendelsen af 19. juni 2009 er ikke ændret i tillægget og gælder fortsat.

3 Vurdering

3.1 Indledning

Ved meddelelse af tillæg til godkendelse efter § 12 i Husdyrgodkendelsesloven skal Syddjurs Kommune vurdere, om ændringerne vil have en væsentlig indvirkning på miljøet, og om husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Du ønsker at nedsætte dyreholdet fra 15.800 slagtesvin til 14.100 slagtesvin på ejendommen. Dette svarer til, at dyreholdet nedsættes fra 453,2 til 404,4 DE efter pt. gældende Husdyrgødningsbekendtgørelse. Du ændrer ikke i antallet af får. Der er sket en mindre ændring i anlægget på ejendommen i forhold til den tidligere godkendelse, idet stalden i den oprindelige godkendelse bestod af to sektioner, men kun den ene er blevet bygget. Afsætningen af gylle til Nødagervej 103 og Vedøvej 7 ophører, mens der fortsat afsættes 16,2 DE til Kærbyvej 22 og 123,3 DE til Nødagervej 69. Der afsættes således i alt 139,5 DE til aftalearealer.

Det samlede ejede/forpagtede udbringningsareal stiger fra 196,5 ha til 235,3 ha, idet du har forpagtet nogle flere arealer. Desuden sker der et fald i arealet, der er omfattet af gylleaftaler, fra 188,2 til 122,1 ha. Det samlede udbringningsareal falder således fra 384,7 til 357,4 ha.

En nedsættelse af dyreholdet vil normalt ikke få negativ betydning for anlæggets forureningsforhold. Desuden er ændringen til en mindre stald også af mindre betydning for forureningen. Den samlede vurdering efter lovens § 26, stk. 2 vil derfor hovedsagelig omfatte arealerne. Der meddeles derfor et tillæg efter § 12, stk. 3, som stiller nye vilkår for arealerne og enkelte ændrede vilkår vedrørende anlægget og det nedsatte dyrehold. De øvrige vilkår og den øvrige vurdering af husdyrbruget i miljøgodkendelsen af den 19. juni 2009 gælder således fortsat.

Miljøstyrelsens vejledning⁴ til vurdering af ansøgninger jf. reglerne i Habitatbekendtgørelsen⁵ er ændret, siden § 12 godkendelsen af 19. juni 2009 blev givet. Derfor er tillægget suppleret med en vurdering af, om projektet i sig selv (herunder både nye og eksisterende arealer), eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke internationale naturbeskyttelsesområder væsentligt.

Ændringen af udbringningsarealet fra 384,7 ha til i alt 357,4 ha og en samtidig nedsættelse af dyreholdet fra 453,2 DE til 404,4 DE medfører, at husdyrtrykket falder fra 1,40 til 1,13 DE pr ha. Det er Syddjurs Kommunes vurdering at ændringen ikke vil have en væsentlig indvirkning på miljøet og omgivelserne.

3.2 Dyrehold og fodring

Du har søgt om en nedsættelse af dyreholdet fra 15.800 slagtesvin til 14.100 slagtesvin. Slagtesvინenes fordeling på stalde fremgår af tabel 1. Der er desuden fortsat 8 moderfår.

Godkendelsens vilkår 7 er ændret, så det passer med det nedsatte dyrehold.

⁴ Miljøstyrelsens digitale vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug på Miljøstyrelsens hjemmeside: <http://www2.mst.dk/wiki/Husdyrvejledning.Default.aspx>.

⁵ Bekendtgørelse nr. 408 af 01/05/2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

Tabel 1. Oversigt over dyreholdets fordeling på stalde

Betegnelse	Staldtype	Antal dyr	DE
Sl. Svin 1360 Staldafsnit 1	Drænet gulv + spalter (33/67)	5.000	143,4
Sl. Svin 360 Staldafsnit 2	Delvis spaltegulv, 25 – 49 %	1.350	38,7
360 sti pl ex udlev Staldafsnit 3	Drænet gulv + spalter (33/67)	1.350	38,7
Ny stald Staldafsnit 4	Delvis spaltegulv, 25 – 49 %	6.400	183,6
I alt		14.100	404,4

Der er fortsat sat vilkår til fodringen. Den totale mængde kvælstof (N) og fosfor (P) ab dyr pr. år beregnes som kg N og P ab dyr pr. slagtesvin x det årlige antal producerede slagtesvin ud fra ligningerne og tabellerne nedenfor. Den totale mængde N ab dyr skal være mindre end 41.031 kg N pr. år, og den totale mængde P ab dyr skal være mindre end 7.332 kg P pr. år. Resultaterne indgår i vilkår 18.

N ab dyr pr. slagtesvin skal beregnes ud fra følgende ligning:

$((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram råprotein pr. FEsv}/6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst})$ hvor $\text{afgangsvægt} = \text{slagtevægt} \times 1,31$.

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men resultatet skal samlet set overholdes.

Faktor	Værdi
Antal slagtesvin	14.100
Indgangsvægt, kg	30
Afgangsvægt, kg	108
FEsv pr kg tilvækst	2,79
Gram råprotein pr. FEsv, g	150
Kg N ab dyr pr. slagtesvin	2,91

P ab dyr pr. slagtesvin skal beregnes ud fra følgende ligning:

$((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram fosfor pr. FEsv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr kg tilvækst})$.

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men resultatet skal samlet set overholdes.

Faktor	Værdi
Antal slagtesvin	14.100
Indgangsvægt, kg	30
Afgangsvægt, kg	108
FEsv pr kg tilvækst	2,79
Gram fosfor pr. FEsv, g	4,35
Kg P ab dyr pr. slagtesvin	0,52

3.3 Anlæg

Den ansøgte svinestald i den oprindelige miljøgodkendelse bestod af to sektioner: en forlængelse af den eksisterende stald mod nord og en udbygning mod øst. Forlængelsen af den eksisterende stald blev opført (se situationsplan, bilag 2), mens udbygningen mod øst er udgået.

3.3.1 Lugt

Da der er sket en ændring af staldbygningen i forhold til den oprindelige miljøgodkendelse, sker der også en mindre ændring i beregningerne af generne fra lugt i Miljøstyrelsens ansøgningskema www.husdyrgodkendelse.dk. Der er derfor foretaget en ny vurdering.

Den korrigerede geneafstand (167 meter) er kortere end den vægtede gennemsnitsafstand (397 meter) til nærmeste enkeltbolig. Desuden er den korrigerede geneafstand (363 meter) kortere end den vægtede gennemsnitsafstand til samlet bebyggelse (731 meter). Endelig er der ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstanden til eksisterende eller fremtidig byzone.

Genekriterierne er dermed overholdt, og det vurderes, at udvidelsen ikke vil medføre øgede lugtgener for naboejendomme. Det er således ikke nødvendigt at stille skærpede vilkår vedrørende lugt i forhold til den oprindelige miljøgodkendelse.

3.3.2 Ammoniakemission

Det generelle ammoniakreduktionskrav

Ifølge Husdyrgodkendelsesloven er det et krav, at der sker en reduktion af ammoniakfordampningen fra de stalde, hvor indretningen ændres og for nye stalde – i forhold til et fastlagt referencestaldsystem. Normalt foretages beregningerne automatisk i www.husdyrgodkendelse.dk.

I et tillæg til en miljøgodkendelse skal kommunen dog anvende de krav, der var gældende på tidspunktet for den oprindelige ansøgning. I dette tilfælde skal der anvendes reduktionskrav fra 2007 (15 %). Der er derfor foretaget en manuel beregning, som beskrevet i Miljøstyrelsens vejledning.

I den tidligere miljøgodkendelse blev dyreholdet ændret fra 7.000 slagtesvin til 15.800 slagtesvin, hvilket svarede til en udvidelse på 8.800 slagtesvin. I tillægget udvides der i stedet til 14.100 slagtesvin. Der skal også i tillægget tages udgangspunkt i den oprindelige nudrift på 7.000 slagtesvin ved beregningen af det generelle reduktionskrav. Derfor skal beregningerne foretages for en udvidelse på 14.100 – 7.000 slagtesvin, hvilket er 7.100 slagtesvin.

Ammoniakemission fra dyrehold uden reduktion

Normtallene fra 2005/06 fra Videncenter for Svineproduktion⁶ angiver et tab i stald og lager på 0,50 kg N for slagtesvin i staldtypen "drænet gulv + spalter". For slagtesvin i staldtypen "delvis spaltegulv" er tabet 0,44 kg N.

De 14.100 slagtesvin fordeler sig med 6.350 stk. på "drænet gulv + spalter" og 7.750 stk. på "delvis spaltegulv".

Den samlede ammoniakemission fra dyreholdet uden reduktion er derfor $(6.350 \times 0,50) + (7.750 \times 0,44)$ kg N = 6.585 kg N.

Beregning af reduktionskrav

Referencestalden i beregningerne af ammoniakreduktionskrav er staldtypen "delvis spaltegulv", hvor det generelle ammoniakreduktionskrav højst må være 0,37 kg N per slagtesvin, når der anvendes krav fra 2007 (15 %).

I tillægget er det udvidelsen i forhold til nudriften i den oprindelige miljøgodkendelse, der skal tages udgangspunkt i. Udvidelsen på 7.100 slagtesvin fordeler sig med 850 stk. i staldtypen "drænet gulv + spalter" og 6.250 stk. i staldtypen "delvis spaltegulv".

Der skal derfor indføres virkemidler, som har en samlet effekt på $(850 \times (0,50 - 0,37)) + (6.250 \times (0,44 - 0,37))$ kg N = 548 kg N.

Den samlede ammoniakemission fra stald og lager efter udvidelsen må derfor højst være $6.585 - 548$ kg N = 6.037 kg N.

Det fremgår af www.husdyrgodkendelse.dk, at den samlede emission fra anlægget er 5507 kg N, og det generelle reduktionskrav er dermed overholdt.

Ansøger har opfyldt kravet ved at anvende foder med maksimalt 150 g total råprotein pr FE ved fodring med 2,79 FE pr kg tilvækst.

Ammoniakemission og BAT

I forbindelse med behandlingen af den oprindelige miljøgodkendelse afgjorde Natur- og Miljøklagenævnet efter en konkret vurdering, at ammoniakemissionen fra det samlede staldanlæg skulle være under 6.283 kg N/år. Klagenævnet vurderede, at det ikke var teknisk og økonomisk muligt at overholde den vejledende emissionsgrænseværdi, som blev beregnet i www.husdyrgodkendelse.dk.

Da dyreholdet nu er nedsat, skal emissionsgrænseværdien nedsættes svarende til emissionen fra 1600 slagtesvin (15.800 – 14.100 stk.). Beregningen foretages, som det fremgår af tabel 1a i "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)", Miljøministeriet, 2011.

⁶ Referencer, BAT og fodervilkår ved miljøgodkendelser af svinebrug, Videncenter for Svineproduktion. Notat nr. 1126, 2011

Beregning af korrektionsfaktor:

$$(afgangsvægt - indgangsvægt) \times (13,23 + 0,1872 \times (afgangsvægt + indgangsvægt)) / 2944$$
$$(108 - 30) \times (13,23 + 0,1872 \times (108 + 30)) / 2944 = 1,035$$

Beregning af emissionsgrænseværdi for 1600 slagtesvin:

$$030 - (((0,30 - 0,21)/(750 - 210)) \times (\text{antal DE i slagtesvin} - 210)) = 0,277$$

Resultatet bliver, at emissionen skal nedsættes med $0,277 \times 1,035 \times 1600 = 444$ kg N/år.

Den nye emissionsgrænseværdi, der skal overholdes for det samlede staldanlæg med et dyrehold på 14.100 slagtesvin, bliver derfor $6.283 - 444 = 5.839$ kg N/år.

Det fremgår af www.husdyrgodkendelse.dk, at den samlede emission fra anlægget er 5507 kg N/år, og dermed overholdes BAT-kravet for ammoniakemission.

Der sker derfor en ændring i vilkåret 18.1 vedrørende ammoniakemission og foder, som Natur- og Miljøklagenævnet tilføjede i afgørelsen af 11. januar 2012. Vilket erstattes med et nyt vilkår 18.

3.3.3 Ammoniakpåvirkning af natur fra anlæg og marker

Projektet vil medføre en beregnet totalemission fra stald og lager på ca. 5507 kg N/år, hvilket svarer til en meremission på ca. 2826 kg N/år.

Der er foretaget en vurdering af anlæggets og markernes påvirkning af naturområder, jf. Godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3.

Beskyttelsesniveauet for ammoniak fremgår af følgende tabel i bilaget:

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, og ammoniakfølsomme skove.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

Kategori I-natur

Kategori I-natur omfatter de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for områderne og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen.

Nærmeste kategori I-natur er et overdrev 8 km syd for anlægget, i habitatområde Stubbe Sø (se Bilag 5). Der er beregnet en totaldeposition fra anlægget på 0,0 kg N/ha/år i området, og beskyttelsesniveauet er dermed overholdt.

Der er ikke udbringningsarealer indenfor Natura 2000-områder. Arealernes afstand til nærmeste Natura 2000-område, Stubbe Sø, er minimum 3,6 km. Det vurderes derfor, at der ikke kan være negative påvirkninger fra udbringningsarealerne på arter eller naturtyper, som er en del af udpegningsgrundlaget.

Kategori II-natur

Kategori II-natur udgøres af ammoniakfølsomme områder udenfor Natura 2000-områder, nærmere bestemt højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Der ligger et overdrev i Mårup 6 km mod vest og en større hede på Århus Lufthavns arealer ca. 4,2 km mod sydvest. Derudover ligger der enkelte overdrev ca. 7,4 km mod øst ved Balle

Der er beregnet en totaldeposition fra anlægget på hhv. 0,0, 0,0 og 0,1 kg N/ha/år i områderne, og beskyttelsesniveauet er dermed overholdt.

Kategori III-natur

Kategori III-natur udgøres af øvrige ammoniakfølsomme § 3-arealer, som minimum heder, moser og overdrev samt ammoniakfølsomme skove.

Langs Skod Å ligger talrige moser og enge (se Bilag 4), der dog alle må regnes for at være begrænset af andet end kvælstof.

1100 meter nordvest for Drammelstrupvej 10 ligger dog et overdrev, der kan være ammoniakfølsomt. Der er her beregnet en merbelastning på 0,1 kg N/ha, og beskyttelsesniveauet er dermed overholdt.

Staldanlæg og marker i relation til Bilag IV-arter

Der kan ikke gives tilladelse, dispensation, godkendelse mv., hvis den ansøgte drift efter en nærmere konkret vurdering formodes at ville forringe yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i Habitatdirektivets bilag IV, litra a), eller ødelægge de plantearter, som er optaget i Habitatdirektivets bilag IV, litra b) i alle livsstadier, jf. Habitatbekendtgørelsens §§ 8 og 11, stk. 1. Vurderingen skal fremgå af de afgørelser, der bliver truffet efter Husdyrgodkendelseslovens § 10, 11 eller § 12, jf. Habitatbekendtgørelsens § 11, stk. 3, jf. stk. 1. En fortegnelse over de i Danmark naturligt hjemmehørende arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV fremgår af Habitatbekendtgørelsens bilag 11.

Af de bilag IV-arter, der naturligt forekommer i Syddjurs Kommune, er det kun markfirben, der er ammoniakfølsom og udbredt forekommende. Der er imidlertid ikke kendte eller formodede forekomster i nærheden, og det vurderes derfor, at den ansøgte drift ikke påvirker bilag IV-arter negativt.

Rødlistede-, fredede eller ammoniakfølsomme arter

Der er ikke konstateret forekomst af rødlistede, fredede eller ammoniakfølsomme arter umiddelbart i nærheden af de nye marker. Mark 55-0 støder op til en næringsfattig mose, hvor der er forekomst af to arter rødlistede dagsommerfugle: moserandøje og moseperlemorsommerfugl. Arterne kræver en vegetation af tranebær og kæruld og dermed næringsfattige, sure forhold. De er dermed sårbare overfor en kvælstofbelastning af mosen. Mosens tålegrænse for sådanne forringelser må formodes at være < 10 kg N/ha/år og dermed overskredet med baggrundsbelastningen. Eventuelle vilkår i en godkendelse vil derfor ikke kunne hindre en stadig forringelse, og denne skal derfor imødegås med

andre, mere proportionelle midler. Ammoniakbelastningen bør dog søges minimeret i et omfang, der ikke lægger urimelige begrænsninger for driften, f.eks. med nedfældning, når det er muligt.

Konklusion

Det er kommunens samlede vurdering, at den ansøgte drift med de hertil stillede vilkår, er foreneligt med habitatdirektivforpligtelsen, Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og beskyttelsen af truede arter.

3.3.4 Fosfor og BAT

Emissionsgrænseværdien for fosfor, der kan opnås ved anvendelse af BAT for husdyrbrug, er fastlagt til 20,5 kg P/DE ab lager. BAT-niveauet bliver derfor $20,5 \text{ kg P/DE} \times 404,4 \text{ DE} = 8.290 \text{ kg P ab lager}$. Beregningsmetoden fremgår af Miljøstyrelsens "Vejledende emissionsværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)", 2011.

I ansøgt drift er der i www.husdyrgodkendelse.dk beregnet, at der produceres 7.337 kg P. Grænseværdien for BAT-emission af P er dermed overholdt.

Ansøger har opfyldt kravet ved at anvende foder med maksimalt 4,35 g total P pr FE ved fodring med 2,79 FE pr kg tilvækst.

3.4 Udbringningsarealer

Godkendelsen omfatter samtlige arealer, som drives under samme CVR. nr. 2667 7491. Der er arealer, som ikke benyttes til udbringning.

3.4.1 Afgræsning

Der sker afgræsning fra får, der er udegående mindst 10 måneder af året. Der sker ikke ændringer i antal får og i afgræsningens omfang i forhold til den oprindelige miljøgodkendelse.

3.4.2 Udbringning af husdyrgødning

En række nye ejede/forpagtede udbringningsarealer indgår i miljøgodkendelsen: 30-0, 51-0b, 83-0, 154-0, 155-0 og 156-0. Alle udbringningsarealer fremgår af bilag 3. De forpagtede arealer, der indgår i ansøgningen og ejerne af dem, fremgår af tabel 2.

Tabel 2. Ejere af forpagtede arealer.

Marknr	Ejer
83-0	Hans Møller, Nøruplundvej 11, 8400 Ebeltoft
32-0, g10, g11	Carsten Bonde, Enggyden 8, 8400 Ebeltoft
g12, g13, g14, g15, g16	Heine Madsen, Ballevej 48, 8400 Ebeltoft
50-0, 51-0, 52-0	Jørgen Jensen, Sognevejen 22, 8560 Kolind
30-0	Niels Brøgger, Drammelstrupvej 8, 8400 Ebeltoft

Der udbringes i alt 404,4 DE til det samlede udbringningsareal på 357,4 ha. Det svarer til et samlet dyretryk på 1,13 DE pr. ha (efter pt. gældende husdyrgødningsbekendtgørelse). Dyretrykket er faldet, da det var 1,40 DE pr ha i den oprindelige miljøgodkendelse.

3.4.3 Fredninger og fortidsminder

Der ligger fortidsminder inde på den nye mark 83-0. Desuden grænser de nye marker 154-0 og 155-0 op til fortidsminder. Vi gør opmærksom på, at der ifølge Museumslovens § 29 ikke må foretages jordbehandling, gødes eller plantes (herunder også juletræer og lignende) på gravhøje og inden for en afstand af to meter fra dem.

Desuden gør vi opmærksom på, at der ifølge § 18 i naturbeskyttelsesloven ikke må etableres ny beplantning eller foretages lignende ændring i tilstanden af arealet inden for 100 meters afstand fra gravhøje, medmindre kommunen giver dispensation hertil.

Der er et beskyttet dige, der grænser op til den ny mark 83-0. Diget er beskyttet ifølge Museumslovens § 29a. Diget må ikke ændres eller fjernes uden kommunens tilladelse.

3.4.4 Ammoniakpåvirkning af natur fra arealer

Er beskrevet under anlæg (se afsnit 3.3.3).

3.4.5 Nitrat til overfladevand

Det generelle beskyttelsesniveau

Husdyrgodkendelseslovens fastlagte beskyttelse af vandområder mod nitratbelastning fra overfladevand er fokuseret på oplande, der afvander til nitratsårbare Natura 2000-områder. Afhængigt af recipientens sårbarhed for udvaskning af nitrat og oplandets evne til at tilbageholde nitrat (jordens reduktionspotentiale), indplaceres landbrugsarealerne i disse oplande i nitratklasser. Hvis arealerne er indplaceret i nitratklasser, stilles der krav om lavere husdyrtryk end harmonikravet. Der vil dog i stedet kunne anvendes forskellige virkemidler, som der stilles vilkår til, for at reducere udvaskningen. Beskyttelsesniveauet for nitrat til overfladevande hviler på forudsætningen, at husdyrtrykket i et givet opland ikke øges, men enten er konstant eller faldende.

Alle udbringningsarealer ligger i oplandet til kystvandet "Farvandet Djursland Øst" (Kattegat). Udviklingen i dyretryk i kystvandsoplandet til Kattegat er usikker, men Syddjurs Kommune vurderer, at dyretrykket i værste fald er stagnerende, og dermed er forudsætningen for beskyttelsesniveauet for nitrat overholdt.

Ingen af udbringningsarealerne er placeret i nitratklasser. Derfor er det harmonikravet på 1,4 DE/ha, der fastlægger, hvor meget husdyrgødning, der må udbringes. I ansøgningsskemaet er det reelle dyretryk beregnet til 1,13 DE/ha. Da det er mindre end 1,4 DE/ha, er beskyttelsesniveauet for nitrat til overfladevand overholdt.

Skærpede vilkår – Habitatbekendtgørelsen mv.

Hvis Husdyrgodkendelseslovens fastlagte beskyttelsesniveau ikke er tilstrækkeligt til at sikre, at husdyrbruget kan drives på en måde, der yder tilstrækkelig beskyttelse af overfladevand, kan kommunen i særlige tilfælde vælge at indplacere et givet areal i nitratklasse eller flytte arealet over i en anden nitratklasse. Ved særlige tilfælde forstås en virkning på miljøet, som ikke er i overensstem-

melse med reglerne i Habitatbekendtgørelsen eller en væsentlig miljøpåvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser. Er dette tilfældet, vil der blive stillet skærpede vilkår i henhold til Godkendelsesbekendtgørelsens bilag 4, til et reduceret harmonitryk svarende til det tilladte i den nitratklasse, som arealet er blevet indplaceret i. Der vil dog i stedet kunne vælges forskellige virkemidler (som der stilles vilkår til) for at reducere nitratudvaskningen.

Af Habitatbekendtgørelsen fremgår det, at der skal foretages en vurdering af, om et projekt sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter (kumulation), kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Kommunen skal vurdere, om det uden rimelig tvivl kan udelukkes, at der på baggrund af et projekt vil ske skade på arter eller naturtyper, som er en del af udpegningsgrundlaget for det pågældende Natura 2000-område. Miljøstyrelsen har fastlagt vejledende afskæringskriterier, der kan anvendes ved vurderingen.

Kumulationskriteriet betyder, at i oplande til Natura 2000-områder, hvor antallet af dyreenheder er stigende, vil alle ansøgninger som udgangspunkt få afslag, indtil antallet af dyreenheder igen er faldende.

Afskæringskriteriet for projektet i sig selv betyder, at der som udgangspunkt gives afslag til ansøgninger, hvor nitratudvaskningen fra projektet er over henholdsvis 1 eller 5 % af udvaskningen fra et givet vandopland (afhængigt af om der udvaskes til et lukket bassin eller ej), fordi en udvaskning af denne størrelse i sig selv vil have en væsentlig virkning eller skadesvirkning på et Natura 2000-område.

I et notat fra Kammeradvokaten⁷ fremgår det, at overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende afskæringskriterier er tilstrækkelige i forhold til kravene i habitatdirektivet.

Arealernes afvandingsforhold

Arealerne afvander til "Farvandet Djursland Øst" (Kattegat) via forskellige vandløb:

- via Pederstrup Å, Skodå og Kolindsundkanalerne
- via Gråske Bæk, Øksenmølle Å til Stubbe Sø og derfra via Havmølle Å
- via Fuglslev Møllebæk, Stokbæk og Øksenmølle Å til Stubbe Sø og derfra via Havmølle Å
- via Langager Bæk, Ballemølle Å og Hoed Å

Alle udbringningsarealer ligger udenfor Natura 2000-områder, men nogle af arealerne afvander til "Farvandet Djursland Øst" via Stubbe Sø, der er udpeget som Natura 2000-område. Udvaskningen til Stubbe Sø behandles særskilt nedenfor.

Nitratudvaskning til marine områder

Området ud for Djurslands Kyst er ikke Natura 2000-område med undtagelse af "Kobberhage Kystarealer". Enkelte udbringningsarealerne (ca. 40 ha) afvander via Stubbe Sø og Havmølle Å til Kattegat ca. 5 km fra Kobberhage, men resten afvander nordligere via Hoed Å og Kolindsundkanalerne.

⁷ Notat fra Kammeradvokaten vedr. "Vurdering af kvælstofudvaskning ved miljøgodkendelser til husdyrbrug". J.nr.: 40-2287 SFS/JKA

Syddjurs Kommune betragter Kattegat som et åbent farvand med stor vandudskiftning. Vi vurderer derfor, at det ikke er relevant at vurdere nitratudvaskningen fra udbringningsarealerne i forhold til habitatforpligtelsen.

Der er ingen særlige lokale eller regionale beskyttelsesinteresser i "Farvandet Djursland Øst" udover hvad der varetages af habitatdirektiver, så der stilles ikke skærpede vilkår.

Nitratudvaskning til vandløb

Der tilføres mindre nitrat til vandløbene i ansøgt drift end i nudrift, idet nitratudvaskningen falder fra 52,6 til 48,7 kg N/ha. Syddjurs Kommune vurderer derfor, at den ansøgte ændring ikke vil få negativ betydning for vandløbsmiljøet.

Nitratudvaskning til søer

Stubbe Sø ligger mellem nogle af udbringningsarealerne og Kattegat. Søen er udpeget som habitat-område (H 44), bilag 5, og er kategoriseret som naturtypen "næringsrige søer og vandhuller".

Markerne g13 og g14 og dele af g12, g15 og g16 afvander til Stubbe Sø, i alt ca. 40 ha. I forbindelse med vurderingen af ammoniakfordampningen, blev der stillet vilkår til kvælstof i foder, som også medvirker til at nedsætte udvaskningen.

Miljøpåvirkningen af Stubbe Sø er vurderet i forhold til reglerne i Habitatbekendtgørelsen på samme måde som fremgår af Miljøstyrelsens vejledning til vurdering af nitratudvaskning til marine Natura 2000-områder.

I forbindelse med vurderingen af om kumulationskriteriet overholdes, fremgår det af et notat fra Miljøstyrelsen⁸, at kommunen i oplande til Natura 2000-områder skal tage stilling til, om nitratudvaskning er af væsentlig betydning for miljøtilstanden. Hvis nitratudvaskning ikke er af væsentlig betydning for miljøtilstanden, kan kommunen undlade at vurdere udviklingen i dyreholdet. Stubbe Sø er i henhold til Udkast til Vandplan 1.6 for Djursland registreret som fosforfølsom men ikke særlig følsom over for kvælstofpåvirkning. Syddjurs Kommune finder det derfor ikke relevant at vurdere udviklingen i dyreholdet i oplandet.

Der er ikke kendskab til andre kilder til nitratudvaskning i oplandet, der har medført en særlig nitratudvaskning, som skal tages i betragtning i forhold til det ansøgte projekt. Syddjurs Kommune vurderer derfor, at det ansøgte projekt ikke i kumulation med andre projekter vil påvirke Stubbe Sø væsentligt med hensyn til nitratudvaskning.

Det er Syddjurs Kommunes vurdering, at Stubbe Sø er at betragte som et lukket bassin. Udvasnkningen til rodzonen fra udbringningsarealerne er beregnet til 48,7 kg N/ha/år. Fra de 40 ha udbringningsareal svarer det til en samlet udvaskning (både fra husdyrgødning og handelsgødning) på (48,7 kg N/ha/år x 40,0 ha) 1948 kg N/år. Udvasnkningen reduceres dog af jorden med gennemsnitligt 88 % (median 76-100 %), inden det når søen. Dette svarer til, at 12 % af kvælstoffet, eller ca. 234 kg N udvaskes årligt til Stubbe Sø (se beregninger i Tabel 3).

⁸ Supplement til den digitale husdyrvejledning om kommunernes opgørelse af dyretryk. Notat fra Miljøstyrelsen d. 28/02/2011

Den samlede udvaskning fra den ansøgte drift af udbringningsarealerne er beregnet til 0,6 % af den samlede årlige udvaskning til Stubbe Sø. Den del af udvaskningen, der udelukkende stammer fra husdyrgødning (dvs. den samlede udvaskning minus udvaskningen fra et planteavlbrug), skal være mindre end 1 % af det samlede kvælstofbidrag til Stubbe Sø. Da bidraget fra både husdyr- og handelsgødning udgør 0,6 %, vil bidraget fra udelukkende husdyrgødning være endnu mindre og derfor også mindre end afskæringskriteriet på 1 % af udvaskningen.

Tabel 3. Beregning af projektets bidrag til den samlede kvælstofudvaskning til Stubbe Sø.

Opland til Stubbe Sø	
Samlet areal i oplandet til Stubbe Sø: (jf. teknisk baggrundsnotat til Vandplan 1.6. s. 62)	6558 ha
Nuværende påvirkning til Stubbe Sø: 6,25 kg N/ha/år (Udkast til vandplan for 1,6 Djursland, figur 2.4.2 side 146, aflæst)	40.988 kg N/år
Reduktionspotentiale, udbringningsarealer: (jf. nitratklassekortlægningen)	(76-100 %) middel 88 %
De ansøgte udbringningsarealers samlede størrelse i oplandet til Stubbe Sø:	40,0 ha
Udvaskning fra rodzonen	48,7 kg N/ha/år
Samlet påvirkning af Stubbe Sø (1-0,88) x 48,7 kg N/ha/år x 40,0 ha	234 kg N/år
Ansøgt kvælstofbidrag af det samlede kvælstofbidrag til Stubbe Sø (omregnet til %): $((234 \text{ kg N/år}/40.988 \text{ kg N}) * 100 \%)^*$	0,6 %

*Udregning af husdyrgødningens bidrag af udvaskningen kan ikke beregnes direkte i FarmN. Derfor er "worst case" værdien – den totale gødningsmængde anvendt i beregningen. Udbringningsarealets udvaskning af nitrat sættes i forhold til hele deloplandet til vandområdet. Derved fremkommer udbringningsarealernes andel af nitratudvaskningen fra samtlige landbrugsarealer i deloplandet.

Vi vurderer derfor, at det ansøgte projekt i sig selv ikke vil medføre væsentlig negativ effekt på tilstanden i Natura 2000-området "Stubbe Sø".

Stubbe Sø er et område med særlige lokale beskyttelsesinteresser, men Syddjurs Kommune vurderer, at det ikke er nødvendigt at stille skærpede krav til nitratudvaskning, da søen ikke er nitratfølsom.

Samlet konklusion vedr. nitratudvaskning fra arealerne

Det ansøgte projekt overholder Husdyrgodkendelseslovens fastlagte beskyttelsesniveau for overfladevand i forhold til påvirkning fra nitratudvaskning. Desuden er der ikke behov for at stille skærpede vilkår i henhold til Godkendelsesbekendtgørelsens bilag 4, idet udvaskningen af nitrat fra det ansøgte projekt ikke vil kunne medføre en skadesvirkning på overfladevande i Natura 2000-områder hverken i sig selv eller i kumulation med andre projekter.

Syddjurs Kommune vurderer derfor samlet set, at det - under hensyntagen til Habitatbekendtgørelsens § 7 samt forsigtighedsprincippet - uden rimelig tvivl kan udelukkes, at der vil kunne ske en væsentlig påvirkning af Farvandet Djursland Øst og Natura 2000-området "Stubbe Sø" som følge af nitratudvaskning fra udbringningsarealerne i det ansøgte projekt.

3.4.6 Fosfor til overfladevand

Det generelle beskyttelsesniveau

Husdyrgodkendelseslovens fastlagte beskyttelse af vandområder mod fosforbelastning fra overfladevand er fokuseret på oplande, der afvander til fosforsårbare Natura 2000-områder.

Afhængigt af jordens beskaffenhed og afvandingsforhold indplaceres følsomme landbrugsarealer i fosforklasser. Et areals fosforklasse er afgørende for, hvor stort fosforoverskuddet må være på det pågældende areal. Fosforoverskuddet er i ansøgningssystemet beregnet som forskellen mellem den tilførte mængde fosfor via husdyrgødningen og fraførslen af fosfor med afgrøderne. Arealer i fosforklasse 0 kan modtage husdyrgødning med fuldt harmonitryk, i fosforklasse I må fosforoverskuddet maksimalt øges med 4 kg P/ha/år (ansøgt drift sammenlignet med nudrift), i fosforklasse II må fosforoverskuddet ikke øges, mens der skal være fosforbalance på arealer, der er i fosforklasse III.

Er der arealer, der ligger i fosforklasse, vil der således blive stillet skærpede krav til fosforoverskud. Det er muligt at anvende forskellige virkemidler for at reducere fosfortabet, således at arealerne alligevel kan modtage fuldt harmonitryk. Beskyttelsesniveauet for fosfor til overfladevande hviler på forudsætningen, at husdyrtrykket i et givet opland ikke øges, men enten er konstant eller faldende.

Forudsætningerne for beskyttelsesniveauet for fosfor er overholdt. Arealerne er på baggrund af bl.a. jordtypen i pløjelaget indplaceret i fosforklasser. Fem marker, der ligger i oplandet til Stubbe Sø er blevet flyttet til fosforklasse 3 (se senere).

Det maksimale tilladte fosforoverskud i ansøgt drift er beregnet til 8,9 kg P/ha/år. I ansøgt drift er bedriftens fosforoverskud beregnet til 3,7 kg P/ha/år. Det generelle beskyttelsesniveau er dermed overholdt.

Skærpede vilkår – Habitatbekendtgørelsen mv.

Hvis Husdyrgodkendelseslovens fastlagte beskyttelsesniveau ikke er tilstrækkeligt til at sikre, at husdyrbruget kan drives på en måde, der yder tilstrækkelig beskyttelse af overfladevand, kan kommunen i særlige tilfælde vælge at indplacere et givet areal i fosforklasse eller flytte arealet over i en anden fosforklasse. Ved særlige tilfælde forstås en virkning på miljøet, som ikke er i overensstemmelse med reglerne i Habitatbekendtgørelsen eller en væsentlig miljøpåvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser. Er dette tilfældet, vil der blive stillet skærpede vilkår til den tilladte fosforbelastning i henhold til Godkendelsesbekendtgørelsens bilag 4.

Fosfortab til marine områder

Ligesom for nitrat vurderer Syddjurs Kommune, at fosfortabet fra udbringningsarealerne ikke vil kunne påvirke Natura 2000-området "Kobberhage Kystarealer" negativt. Kommunen vurderer, at det ikke er relevant at foretage en vurdering af fosfortabet til "Farvandet Djursland Øst" i forhold til habitatforpligtelsen.

Der er ingen særlige lokale eller regionale beskyttelsesinteresser i "Farvandet Djursland Øst", udover hvad der varetages af habitatdirektivet. Syddjurs Kommune vurderer derfor, at det ikke er nødvendigt at stille skærpede vilkår i henhold til Godkendelsesbekendtgørelsens bilag 4.

Fosfortab til vandløb

I vandløb har mængden af fosfor ikke ret stor betydning for miljøtilstanden, da dårlig miljøtilstand i vandløb skyldes andre forhold. Der er ingen nye marker, der skrånede ned mod vandløb, så risikoen

for tab af fosfor via erosion er minimal. Det vurderes derfor, at et øget fosfortab ikke vil få betydning for vandløbsmiljøet, men at der vil ske en videre transport til slutrecipienten.

Fosfortab til søer

Stubbe Sø har gode forudsætninger for at opnå en god miljøtilstand, men er stadig præget af næringsstofbidrag fra landbrugsarealer og en fosfortilførsel fra et tidligere dambrug, der har medført en stor fosforpulje i søsedimentet. Det er vurderet, at søens tilstand er moderat på nuværende tidspunkt. Der har været udført forskellige tiltag for at forbedre søens tilstand, men søen er endnu ikke i balance efter indgrebene.

Da Stubbe Sø er udpeget som habitatområde (H 44), se bilag 7, skal der foretages en vurdering af, om udledningen af fosfor fra det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke Natura 2000-området væsentligt. Det vil sige, at det uden rimelig tvivl kan udelukkes, at der på baggrund af det ansøgte vil ske skade på arter eller naturtyper, som er en del af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

I den oprindelige miljøgodkendelse blev arealerne g12, g13, g14, g15 og g16 placeret i fosforklasse III ved fosforberegningen i www.husdyrgodkendelse.dk, idet det blev forudsat, at der skulle være fosforbalance på arealerne. Disse forudsætninger er ikke ændret i dette tillæg. Kravet til fosfor opfyldes ved at anvende et lavere indhold af fosfor i foderet, og der er sat vilkår til den samlede fosforproduktion. Der er ingen af de nye udbringningsarealer, der ligger i oplandet til Stubbe Sø.

Da der stilles disse skærpede krav til fosfor på arealerne i søoplandet, vurderes det, at det ansøgte projekt ikke i kumulation med andre projekter vil kunne påvirke søen væsentligt.

Tabel 4. Beregning af projektets bidrag til den samlede fosforbelastning af Stubbe Sø.

Beregningsforudsætninger	Ansøgt drift
Areal til udbringning, der afvander til Stubbe Sø	40,0 ha
Fosforoverskud beregnet i husdyrgodkendelse.dk	3,7 kg P/ha/år
Beregningsperiode	20 år
Forøgelse af fosforindholdet i pløjelaget i beregningsperioden (Fosforoverskud (kg P/ha/år) * 20 år) * 100 % = 2000 kg P/ha pløjelag (3,7 kg P/ha/år * 20 år)/2000 kg P/ha * 100 %	3,7 %
Worst case udvaskning	1 kg P/ha
Worst case påvirkning fra husdyrbruget 40 ha * 1 kg P/ha = 40 kg P, 3,7 % af 40 kg P/ha	1,48 kg P
Samlet belastning	1443 kg P
Husdyrbrugets del af påvirkningen Kg P worst case/samlet P-tab * 100 % 1,48 kg P/1443 kg P * 100 %	0,1 %

Fosfortabet må ifølge Miljøstyrelsens vejledning maksimalt udgøre 1 % af det samlede fosfortab fra alle kilder fra oplandet til Stubbe Sø, da Stubbe Sø er karakteriseret som et lukket bassin. En beregning af risikoen for tab af fosfor til søen fremgår af tabel 4.

Ifølge forslag til Vandplan 1.6 Djursland er den arealspecifikke fosforbelastning jf. figur 2.4.2 (aflæst) 0,22 kg P/ha/år. Samlet giver det et bidrag fra hele oplandet til Stubbe Sø på (0,22 kg P/ha/år * 6558 ha) 1443 kg P/år. I værst tænkelige tilfælde forventes en udvaskning på 1 kg P/ha/år ifølge Miljøstyrelsens vejledning. Derved kan der maksimalt ske et tab på 1,48 kg P fra de 40 ha, der ligger i oplandet til Stubbe Sø (se tabel 4). Det svarer til 0,1 % af den samlede fosforudledning til Stubbe Sø. En forøgelse af bedriftens fosfortab med 0,1 % ligger dog under afskæringskriteriet, der er fastsat til 1 %.

Syddjurs Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at det ansøgte i sig selv eller i kumulation med andre projekter ikke kan påvirke Natura 2000-området Stubbe Sø væsentligt som følge af tab af fosfor, og at det ansøgte dermed ikke er i strid med Habitatbekendtgørelsen.

Samlet konklusion vedr. fosfortab fra arealerne

Det ansøgte projekt overholder Husdyrgodkendelseslovens fastlagte beskyttelsesniveau. Der er stillet skærpede vilkår til fosforudledning, da der er arealer i oplandet til Stubbe Sø. Det er med de stillede vilkår samlet set Syddjurs Kommunes vurdering - under hensyntagen til habitatbekendtgørelsens § 7 samt forsigtighedsprincippet - at det uden rimelig tvivl kan udelukkes, at det ansøgte projekt i sig selv eller i kumulation med andre vil kunne medføre en skadesvirkning på Farvandet Djursland Øst og Natura 2000-området "Stubbe Sø".

3.4.7 Nitrat til grundvand

Beskyttelsen af grundvand koncentrerer om de nitratfølsomme indvindingsområder (NFI). Der er på nuværende tidspunkt ikke indsatplaner for dette område.

Størsteparten af de ansøgte udbringningsarealer (223,9 ha) ligger i et område med særlige drikkevandsinteresser, se bilag 6. Området er også udpeget som nitratfølsomt indvindingsområde pga. af en dårligt beskyttet grundvandsressource, der har regional betydning. Alle de nye udbringningsarealer ligger i nitratfølsomt indvindingsområde.

På www.husdyrgodkendelse.dk er der beregnet en udvaskning af nitrat til grundvandet på mellem 46 og 86 mg nitrat pr. liter i ansøgt drift, med inddragelse af de nye ejede/forpagtede arealer. Udvaskningen fra de enkelte marker i ansøgt drift er i alle tilfælde mindre end i nudrift, og den beregnede udvaskning er desuden mindre end i den tidligere miljøgodkendelse.

I området ligger der flere mindre vandværker, men disse vandværkers placering er ikke i konflikt med de ansøgte udbringningsarealer, bortset fra nogle aftalearealer tæt ved Pederstrup Vandværk. Da belastningen er mindre end den nuværende situation, kan projektet dog godkendes.

3.5 Transport

Der er sket enkelte ændringer i transportvejene, da nogle udbringningsarealer er kommet til, og andre er udgået. Transporten til og fra de fleste marker sker dog stadig hovedsagelig udenfor landsbyer og med få beboelser langs vejen. Transportruten gennem byerne Pederstrup og Nødager er uændrede. Transporterne skal i størst muligt omfang følge ruterne beskrevet i bilag 7.

3.6 Bemærkninger til afgørelsen

Udkastet af tillægget til miljøgodkendelse har været i høring hos sagens parter (bilag 1) i perioden 15. august 2013 til den 5. september 2013.

Der er ikke kommet bemærkninger fra virksomheden og naboer i høringsperioden.

4 Klagevejledning

Godkendelsen er truffet i henhold til Bekendtgørelse af lov nr. 1486 af 04/12 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og kan i medfør af § 76 påklages til Miljøklagenævnet.

Godkendelsen er offentliggjort ved annonce i Adresseavisen Syddjurs den 18. september 2013.

Afgørelsen, der alene vedrører forholdene i henhold til Husdyrloven, kan påklages til Miljøklagenævnet indenfor 4 uger efter afgørelsens annoncering, dvs. inden den 16. oktober 2013.

En eventuel klage over denne afgørelse har ikke opsættende virkning, medmindre Miljøklagenævnet bestemmer andet, jf. § 81 stk. 1 i Husdyrloven. Miljøklagenævnet kan ved sin behandling stadfæste, ændre eller ophæve godkendelsen.

Eventuel klage stiles til Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, men indsendes skriftligt til Syddjurs Kommune, Hovedgaden 77, 8410 Rønne eller pr. mail til natur.miljoe@syddjurs.dk, som videresender klagen med sagens akter.

Klageberettiget er ansøger og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen dvs. naboer og klageberettigede personer, organisationer og myndigheder i forskelligt omfang.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af Deres klage, at der indbetales et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr.

Der modtages en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Syddjurs Kommune. Denne opkrævning skal benyttes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Geburet tilbagebetales, hvis

- 1) Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) Klageren får helt eller delvis medhold i sagen, eller
- 3) Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Såfremt afgørelsen påklages, vil dette blive meddelt ansøger.

Denne afgørelse kan endvidere indbringes for domstolene, jf. Husdyrgodkendelseslovens § 90. En eventuel sag skal være anlagt inden 6 måneder efter annonceringen.

Følgende er underrettet om afgørelsen:

Sagens parter

- Norddjurs Kommune, norddjurs@norddjurs.dk
- Miljøministeren, Miljøministeriet, Højbro Plads 4, 1200 Kbh. K, mim@mim.dk
- Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 Kbh. Ø, nst@nst.dk
- Miljøcenter Århus, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg, post@aar.mim.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedsøgade 20, 2100 Kbh. Ø, dnsyddjurs-sager@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, lokalkomite Syddjurs chrbund@djurs.net
- Det Økologiske råd, Blegdamsvej 4b, 2200 Kbh. N, husdyr@ecocouncil.dk
- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen for Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg, midt@sst.dk
- Danmarks Sportsfiskeriforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, lokalgruppe Syddjurs v. Joy Klein, Kirkevænget 2, 8410 Rønde, syddjurs@dof.dk

Tilladelsen kan endvidere ses på Syddjurs Kommunes hjemmeside www.syddjurs.dk.

5 Lovgrundlag

- Husdyrgodkendelsesloven: Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug (lovbek. nr. 1486 af 04.12 2009) med senere ændringer.
- Godkendelsesbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug (bek. nr. 294 af 31.03 2009) med senere ændringer.
- Husdyrgødningsbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om husdyrbrug og erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage mv. (bek nr. 915 af 27.06 2013).
- Vejledende notat om afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevand ved vurdering af ansøgninger efter husdyrgodkendelsesloven af 24.06 2010 samt Supplement til den digitale husdyrvejledning om kommunernes opgørelse af dyretryk af 28.02 2011.
- Miljøstyrelsens digitale Wiki-vejledning (Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug) på www.mst.dk.
- Naturbeskyttelsesloven: Lov om naturbeskyttelse (lovbek. nr. 933 af 24.09 2009) med senere ændringer.
- Habitatbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (bek. nr. 408 af 01.05 2007) med senere ændringer.
- Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007. Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV.
- Bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål, nr. 1650 af 13.12 2006.
- Bekendtgørelse om affald, nr. 224 af 07.03 2011.
- Bekendtgørelse om bekæmpelse af rotter mv., nr. 1507 af 13.12 2007.
- Kommuneplan for Syddjurs Kommune 2009.
- Syddjurs Kommunes Naturkvalitetsplan 2009.

Sagens parter og høringsberettigede

Virksomheden:

Pederstrup Østergård I/S, Drammelstrupvej 10, 8400 Ebeltoft

Ejere af forpagtede arealer:

Jørgen L. Jensen, Sognevejen 22, 8560 Kolind

Heine H. Madsen, Ballevej 48, 8400 Ebeltoft

Niels Bruun Brøgger, Drammelstrupvej 8, 8400 Ebeltoft

Carsten Dolberg Bonde, Enggyden 6, 8400 Ebeltoft

Hans Møller, Nøruplundvej 11, 8400 Ebeltoft

Ejer eksterne gyllebeholdere:

Bo Ibsen, Nødagervej 69, 8560 Kolind

Gødningsmodtagere:

Bo Ibsen, Nødagervej 69, 8560 Kolind

Erik Hansen, Kærbyvej 22, 8560 Kolind

Norddjurs Kommune:

Torvet 3, 8500 Grenå

Vandværker:

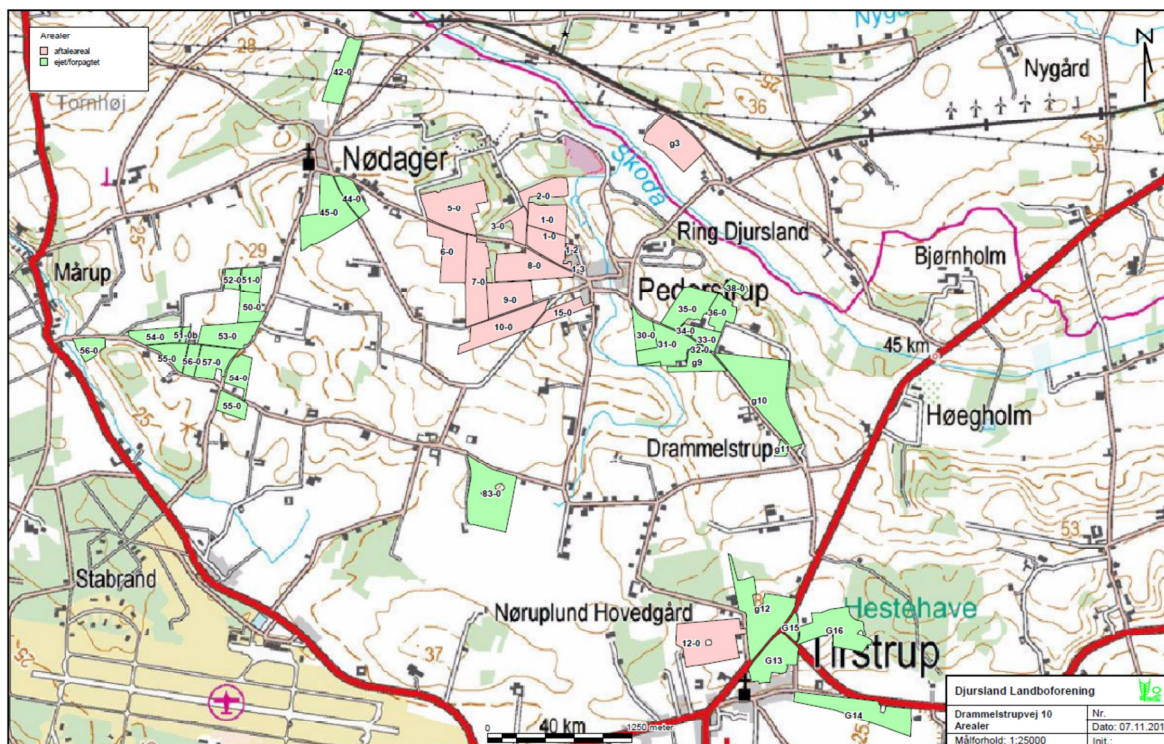
Nødager Vandværk, Kelstrupvej 9, Nødager, 8650 Kolind.

Pederstrup Vandværk, Nødagervej 105, 8650 Kolind

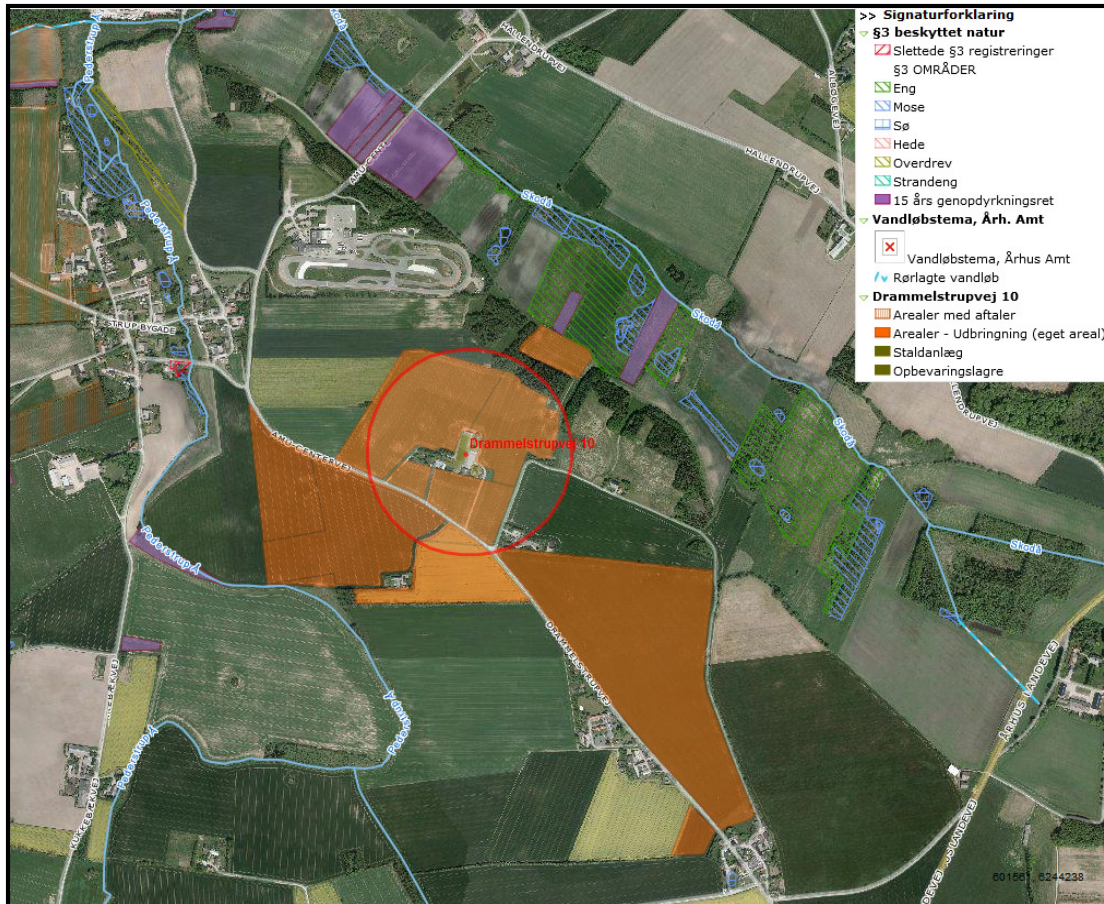
Situationsplan

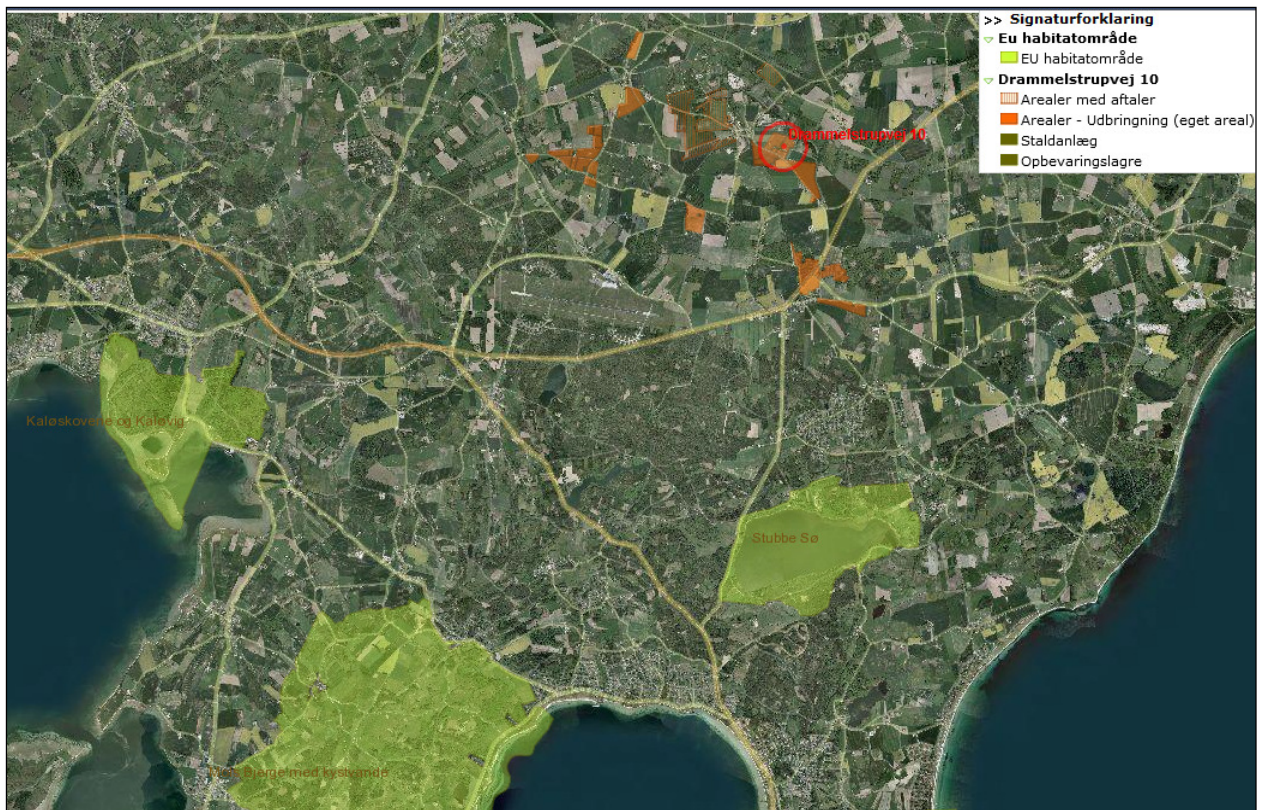
Udbringningsarealer

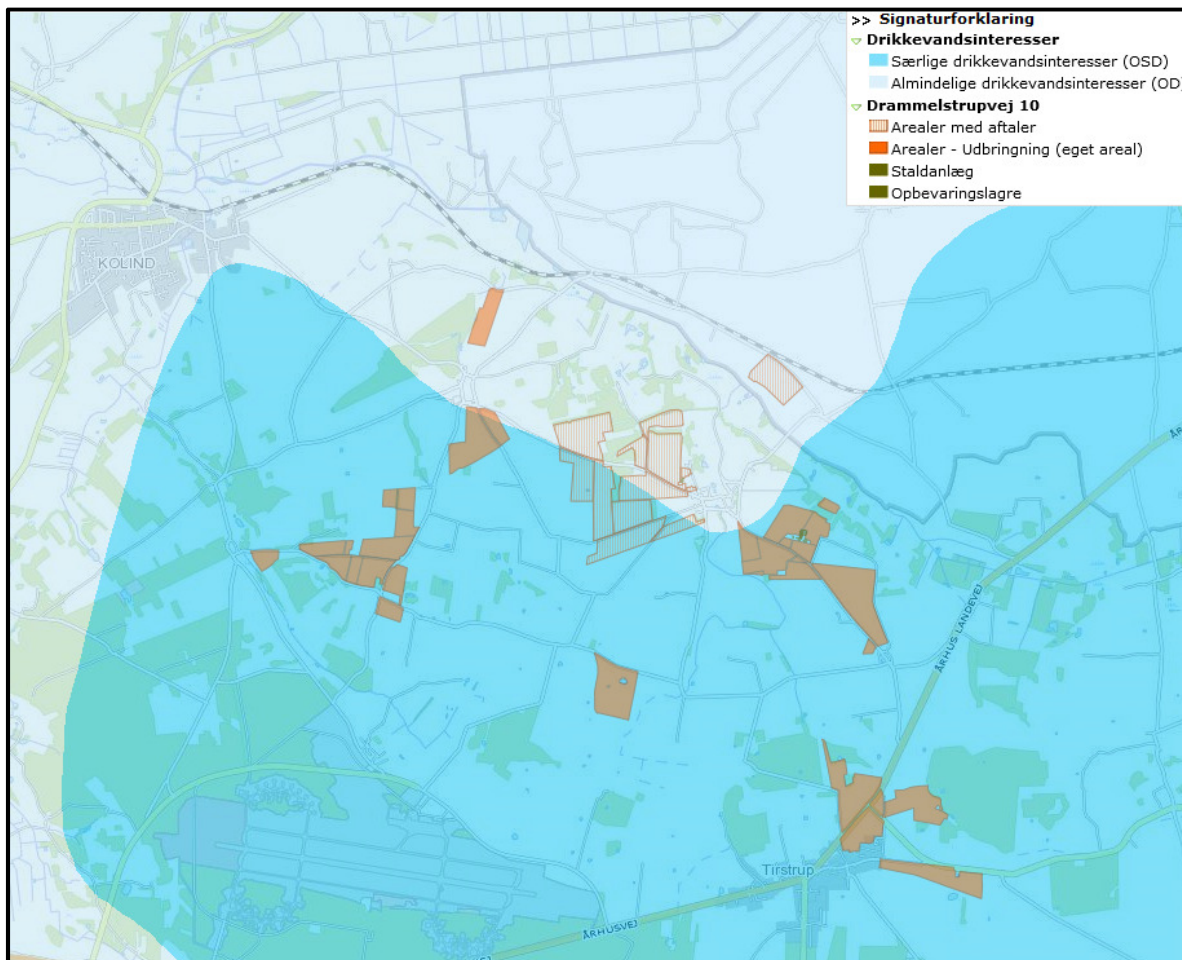
Naturarealer omkring ejendommen

Natura 2000-områder

Arealer i område med særlige drikkevandsinteresser

Transportveje

